

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 14.12.2023, klo 17:00 - 19:37

Paikka Iso kokoushuone (1.krs), Finn-Medi 5

Käsitellyt asiat

§ 39 Kokouksen avaus ja läsnäolijat

§ 40 Muistion tarkastus

§ 41 Pirkanmaan hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys

§ 42 Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys

§ 43 Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden valmiussuunnitelma

§ 44 Alueellinen turvallisuussuunnitelma

§ 45 Valiokuntien käsikirja

§ 46 Tiedoksi merkittävät asiat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Roope Lehto, puheenjohtaja
Jori-Pekka Träskbäck, 1. varapuheenjohtaja
Linda Lähdeniemi, 2. varapuheenjohtaja
Mikko Aaltonen, saapui 17:13
Nina Alanen
Mira Anttila
Hanna-Maria Grann, poistui 19:00
Arto Grönroos
Satu Hintikka, saapui 17:10
Iina Hänninen
Anne-Mari Jussila
Iikka Jäntti, poistui 19:00
Esa Järvenpää
Kirsi Kaivonen
Marko Kivi
Mirka Löf
Johanna Peltonen, poistui 19:01
Ville Tirkkonen
Marika Puolimatka
Aarre Nord, varajäsen
Jessika Villgren, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Nella Lehtinen, valiokuntakoordinaattori, sihteeri
Teemu-Taavetti Toivonen, pelastuspäällikkö
Virpi Heikkinen, vastuualuejohtaja, poistui 17:53
Tuulikki Parikka, toimialuejohtaja, saapui 17:54, poistui 18:28
Sini Hyvönen, valmiuspäällikkö, saapui 18:28, poistui 18:52
Mikko Koponen, suunnittelupäällikkö, saapui 18:53, poistui 19:22

Poissa

Karoliina Kähönen
Carita Ojala
Maarit Varjonen-Toivonen, ylilääkäri

Allekirjoitukset

Roope Lehto
Puheenjohtaja

Nella Lehtinen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

19.12.2023

18.12.2023

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Jori-Pekka Träskbäck
1. varapuheenjohtaja

Linda Lähdeniemi
2. varapuheenjohtaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 20.12.2023.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 39

Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Valiokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnan kokouskutsu ja asialista lähetetään, mikäli mahdollista, seitsemän (7) päivää ennen kokousta valiokunnan jäsenille sekä varajäsenille. Kokouskutsu ja asialista lähetetään sähköisesti.

Valiokunnan kokoukseen osallistuu varsinainen jäsen. Valiokunnan jäsen kutsuu sijaansa varajäsenen, mikäli on estynyt osallistumaan kokoukseen.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja todetaan läsnäolijat.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17:00. Todettiin läsnäolijat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 40

Muistion tarkastus

Valiokuntien työjärjestyksen mukaan valiokuntien kokouksista laaditaan valiokuntamuistio. Muistioon kirjataan valiokunnan keskustelun keskeiset nostot ja huomiot. Valiokuntamuistiot ovat julkisia asiakirjoja.

Valiokunnan muistion tarkastaa puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat. Muistio kuitataan tarkastetuksi sähköpostilla.

Ehdotus

Valitaan hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnan muistion tarkastajiksi puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat.

Päätös

Valittiin hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnan muistion tarkastajiksi puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 41

Pirkanmaan hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys

27852/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Heikkinen, VASTUUALUEJOHTAJA, virpi.heikkinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys laaja aineisto, korjattu 27112023
- 2 Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys lyhyt aineisto, korjattu 27112023
- 3 Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnan lausunto avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksestä

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alataavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkostoa koskeva selvitys lokakuussa 2023.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tavoitteena on vastata monikanavaisella palveluiden verkostolla palvelutarpeeseen ja sen muutokseen, turvata yhdenvertaisten palveluiden saatavuus sekä varmistaa henkilöstön riittävyys. Lisäksi tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua sekä luoda näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston valmistelussa on ollut pohjana aluevaltuuston 14.8.2023 hyväksymät palveluverkon kehittämisen yleiset sekä palvelukohtaiset periaatteet.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Avokuntoutus tuottaa kuntoutusta, joka edistää tai ylläpitää toiminta- ja/tai työkykyä. Avokuntoutuksen palveluita ovat lasten ja aikuisten fysioterapia, lasten ja aikuisten toimintaterapia, ryhmäkuntoutus, apuvälinepalvelut, kotikuntoutus, asumispalveluiden kuntoutus ja neuropsykologinen kuntoutus. Lisäksi avokuntoutuksen osana toimii keskitetty työkyvyn tuen palvelu.

Pirkanmaan hyvinvointialue tuottaa tällä hetkellä avokuntoutuksen palveluita 44 toimipisteessä, joista viidessä on ulkoisilta tuottajilta hankittua palvelua. Oman toiminnan toimipisteistä 29 on sote-asemilla. Toimipisteistä 10 sijaitsee joko ikäihmisten tai lasten palveluiden tai koulujen yhteydessä. Edellä mainitut toimipisteet ovat omana yksikkönään tai hyvinvointialueen muiden palveluiden tiloissa. Oman toiminnan toimipisteet eroavat kooltaan huomattavasti toisistaan. Toimipisteistä yhdeksässä työskentelee vain yksi terapeutti koko- tai osa-aikaisesti. Avokuntoutuksen henkilöstömäärä on yhteensä 285.

Avokuntoutus hankkii kuntoutuspalveluja vuonna 2023 yli 4 miljoonalla eurolla. Hankintapäätökset on tehty keskitetysti toukokuusta 2023 alkaen. Tasapainoa ulkoisilta tuottajilta hankittujen palveluiden ja oman tuotannon välillä haetaan aktiivisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä eri kuntien kuntoutuksen toimintamallit ja resurssit olivat hyvin erilaiset, ja näiden yhdenmukaistaminen on käynnissä. Fysioterapeuttien suoravastaanottojen saatavuus on pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Erityisesti lasten terapeutteja on valtakunnallisesti vähän, eikä palvelun saatavuutta pystytä kaikilta osin turvaamaan. Digitaalisten kanavien hyödyntäminen on tähän asti ollut vähäistä.

Avokuntoutus toteutuu usein kuntoutujan toimintaympäristössä, joten liikkuvia palveluja on jo nyt suhteellisen paljon. Kotikuntoutuksen 60 työntekijää liikkuvat kodeissa, asumispalveluiden 30 työntekijää muun muassa lähitoreilla ja lasten 32 terapeuttia päiväkodeissa, kouluissa ja lasten omissa kodeissa. Pienten sote-asemien palvelua on tuotettu liikkuvana palveluna suuremmilta sote-asemilta.

Pirkanmaalla sote-palveluiden ja työllisyyden hoidon toimijat ovat jo vuosia kehittäneet työkyvyn tuen palveluita yhdessä. Avokuntoutuksen työkyky-yksikköä kehitetään koko aluetta palvelevaksi koordinoivaksi toimijaksi.

Pirkanmaan väestömäärän ennustetaan kasvavan 2–4 % vuoteen 2035 mennessä. Tulevien 10 vuoden aikana suurten ikäluokkien kotona asumista tukevien palveluiden ja kuntoutuksen tarve kasvaa, ja tämän yhdessä väestönkasvun kanssa ennustetaan lisäävän avokuntoutuksen tarvetta 4 % nykyisestä tasosta. Vaikka lasten ja nuorten osuus väestöstä pienenee, on nähtävissä viitteitä myös tämän ryhmän kasvavasta tuen ja kuntoutuksen tarpeesta. Avokuntoutuksessa on tulevana vuosina tuotettava niin ikäihmisten kuin lastenkin toimintakykyä ylläpitävää kuntoutuspalvelua.

Palveluiden verkoston tavoitetilä ja johtopäätökset

Pirkanmaalla palveluja tulee monimuotoistaa ja yhteensovittaa. Lähtökohtana valmistelussa on monikanavainen palveluiden verkosto, jossa palvelut jakautuvat fyysisiin toimipisteisiin, liikkuviin palveluihin sekä digipalveluihin. Avokuntoutuksessa on paljon mahdollisuuksia monikanavaiseseen palvelutuotantoon. Kuitenkin yli 80 % kuntoutuksen palveluista liittyy tuki- ja liikuntaelämistön toimintakykyongelmiin, jolloin kuntoutuksen suunnittelussa tarvitaan kuntoutujan fyysinen tutkimus ja lähikäynti. Toinen kuntoutuksen ominaispiirre on palvelun tuloksellisuuden edellytyksenä oleva kuntoutujan oma aktiivisuus ja harjoittelu, jonka seurantaa on mahdollista tehdä digitaalisesti. Moniammatillisuus ja toimintakyvyn itsearviointi soveltuvat myös hyvin digitaalisesti toteutettaviksi.

Ryhmätoiminnoilla on vahva perinne kuntoutuksessa, ja niiden hyödyntäminen nykyistä kohdennetummin, myös etäpalveluna ja digitaalisesti, tarjoaa mahdollisuuksia ratkaista resurssipulaa sekä itse tuotetuissa että ulkoisilta tuottajilta hankituissa palveluissa. Ryhmätoiminnot muodostavat kuntoutuksesta vahvan yhdyspinnan hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin sekä kolmannen sektorin toimintaan, ja näiden tahojen työnjakoa tulee selkiyttää.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden tiiviimpi integraatio on keskeinen tulevaisuuden tavoite. Toimintakykylähtöinen kuntoutus tunnistaa usein muiden toimijoiden, erityisesti päihde- ja mielenterveystyön, palvelutarpeita. Joustava yhteistyö sote-asemilla sekä yhteiset asiakassuunnitelmat varmistavat asianmukaiset ja oikea-aikaiset palvelut.

Palveluiden verkoston valmistelu lähti kolmesta skenaariosta: ei muutoksia, maltilliset muutokset ja laajemmat muutokset. Näistä valmistelutyöryhmät pitivät tulevaisuuden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

palveluiden verkoston kehittämisessä parhaana vaihtoehtona laajempien muutosten skenaariota, jossa palveluita keskitetään vahvoihin osaamiskeskittyymiin, ja samalla lisätään merkittävästi liikkuvia palveluja sekä mahdollisimman paljon digitaalisia palveluita. Samalla palveluiden verkostoa tiivistetään, jotta voidaan turvata toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palveluiden kokonaisuus maakuntatasoisena.

Avokuntoutuksen laajempien muutosten skenaariossa vuonna 2035 fyysisissä toimipisteissä tapahtuisi 50 % käynneistä. Liikkuvina palveluina tarjottaisiin 25 % käynneistä ja digitaalisina palveluina 25 % käynneistä. Liikkuvien palveluiden tarjontaa pilotoidaan vuonna 2024.

Avokuntoutuksen tulevaisuuden palveluiden verkoston osalta esitetään, että vuonna 2035 käytössä olisi 21 toimipistettä. Nykyisten toimipisteiden tilojen riittävyyteen haettaisiin ratkaisuja muun muassa etä- ja hybridityöllä, tilavarausjärjestelmillä ja aukioloaikojen laajentamisella. Liikkuvilla palveluilla suunnitellaan täydennettävän palveluita erityisesti haja-asutusseuduilla, joissa julkinen liikenne on vähäistä. Palveluverkon lähiasemat ja muut käytettävät toimitilat suunnitellaan yhdessä vastaanottotoiminnan ja muiden alueella palveluja tarjoavien toimijoiden kanssa vuoden 2024 aikana. Muutoksia esitetään toteutettavaksi pitkällä aikavälillä ja hallitusti ottaen huomioon toimitilojen lisärakentamis- ja perusparannustarpeet.

Skenaarioiden mukaisista muutoksista on tehty vaikutusten arviointi muun muassa asiakkaisiin, asukkaisiin, henkilöstöön, sidosryhmiin, ympäristöön ja maaseutualueisiin. Lisäksi on arvioitu vaikutuksia talouteen.

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys on liitteenä.

Ehdotus

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsee avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tiedoksi, ja
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana vastuualuejohtaja Virpi Heikkistä, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Valiokunta keskusteli palvelujen alueellisesta ulottuvuudesta ja siitä, miten palvelut turvataan ympäri Pirkanmaata. Lisäksi valiokunnan keskustelussa nousi esille työntekijöiden saatavuuteen liittyvät haasteet sekä rekrytoinnin kilpailukyky ja keinot, joilla voidaan vastata näihin haasteisiin.

Satu Hintikka ja Mikko Aaltonen saapuivat kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Päätös

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsi avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tiedoksi, ja
- antaa liitteenä olevan lausunnon aluehallitukselle.

Tiedoksi

Aluehallitus, Eeva Torppa-Saarinen, Sari Mäkinen, Virpi Heikkinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 42

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys

27853/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tryyki, IKÄIHMISTEN JA VAMMAISTEN PJOH, paivi.tryyki@pirha.fi
Tuulikki Parikka, TOIMIALUEJOHTAJA, tuulikki.parikka@pirha.fi

Liitteet

- 1 Vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys
- 2 Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnan lausunto vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksestä

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut ” alatavoitteisiin kuuluu nykyisen tilaverkon uudistaminen tavoitetilan mukaiseksi. Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palveluverkkoselvitys ja vammaissosiaalityön selvitys tässä 4. aallossa ovat jatkoa palveluverkkovalmistelun 2. aallossa valmistuneelle alustavalle vammaisten asumisen selvitykselle. Lisäksi jatkovalmistelussa selvitetään nyt valmisteltavan vammaissosiaalityön sijoittumista niissä sosiaalipalveluissa, joissa toimintoja kootaan isompaan kokonaisuuteen. Jatkovalmistelussa vammaisten asuminen, päiväaikainen toiminta, vammaissosiaalityö sekä vaativat erityispalvelut työstetään kokonaisvaltaiseksi VAPA 2035 -ohjelmaksi.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tavoitteet

Vammaisten palvelujen tarkastelussa keskeinen tavoite on toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne, jossa asiakas saa tarpeita vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.

Selvityksen kärkiä ovat:

1. Kokonaiskuvan muodostaminen vammaisten työ- ja päivätoiminnasta sekä vammaissosiaalityöstä
2. Palvelun tuotantotapojen uudistaminen ja monipuolistaminen
3. Palvelurakenteiden selkiyttäminen ja uudistaminen kokonaistaloudellisesta näkökulmasta
4. Toimitilojen uudistamistarpeiden selvitys ja suunnittelu
5. Palveluverkon kehittäminen eri palvelukokonaisuudet huomioiden

Selvityksen toteutustapa

Selvitystä on tehty virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Futurice Oy:n ollessa valmistelun tukena. Ohjelman työstämiseen on osallistunut vammaisten palveluista asiantuntijoita ja selvityksen sisältöjä on työstetty tiiviissä työryhmätyöskentelyssä. Valmistelussa on käytetty pohjana avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet ja Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty poikkileikkausdataa Pirkanmaan hyvinvointialueen omista tietojärjestelmistä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Vammaisten työ- ja päivätoiminta

Vammaisten työ- ja päivätoiminnalla on 15 kunnan alueella yhteensä 44 toimipistettä. Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa järjestetään sekä omana tuotantona (23 yksikköä) että ostopalveluna (21 yksikköä). Merkittävä osa vaikeavammaisten päivätoiminnasta tuotetaan ostopalveluna (3 yksikköä).

Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan oman tuotannon yksiköissä on asiakkaita yhteensä noin 850 ja ostopalveluissa noin 730. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaista 90 % sijoittuu 11 suurimman kunnan alueilla sijaitseviin yksiköihin. Oman tuotannon yksiköiden koot ja asiakasmäärät vaihtelevat suuresti: pienimmässä on vain yksi työntekijä ja neljä asiakasta, suurimmassa 17 työntekijää ja 135 asiakasta.

Toiminnan haasteena ovat hajallaan olevat pienet ja haavoittuvat yksiköt, tilojen kunto ja toiminnalliset puutteet sekä asiakas- ja työturvallisuus. Palvelun kysynnän kasvupaineet ovat maltillisia, mutta epävarmuutta tuo mm. uuden vammaispalvelulain vaikutus palvelujen kysyntään. Asiakkaiden ohjaaminen yksilöllistä palvelutarvetta vastaavan toiminnan piiriin ei kuntakohtaisesti ole aikaisemmin ollut aina mahdollista ja tämä edellyttää hyvinvointialueen tasolla jatkotyöstämistä.

Toimintayksiköiden keskittämisellä haetaan henkilöstöresurssin tarkoituksenmukaisempaa käyttöä ja erilaisiin asiakastarpeisiin paremmin sopivia vaihtoehtoja. Lisäksi toimintatapoja uudistamalla voidaan tasapainottaa tilainvestointeja tilanteessa, jossa merkittävä osa fyysistä palveluverkkoa on saneerauksen tarpeessa tilojen huonon kunnon tai epätarkoituksenmukaisen rakenteen takia.

Käsiteltävänä olevassa työ- ja päivätoiminnan palveluverkkoselvityksessä on arvioitu olemassa olevia tiloja niiden kunnon ja toiminnallisten tarpeiden näkökulmasta. Alustavassa suunnitelmassa on arvioitu toimintayksiköiden yhdistämismahdollisuuksia 23:sta toimipisteestä 16:een toimipisteeseen ja asetettu tilojen uudistamistarpeita kiireellisyysjärjestykseen. Toimipisteitä yhdistämällä asiakaspaikkalukua voidaan kasvattaa. Nykyisten toimitilojen uudistamistarpeiden osalta selvitetään myös, onko muiden palvelulinjojen osalta palveluverkkoselvitysten perusteella vapautumassa tiloja, jotka soveltuisivat esimerkiksi vammaisten työ- ja päivätoiminnan käyttöön. Lisäksi liikkuvia päivätoimintaryhmiä laajennetaan ja luodaan rinnalle mahdollisuus osallistua etäpäivätoimintaan. Nämä osaltaan vaikuttavat fyysisten tilojen tarpeeseen.

Työ- ja päivätoiminta sekä asuminen liittyvät tiiviisti toisiinsa. Aiemmin valmistuneen vammaisten asumispalvelujen selvityksen tilaselvityksiä on nyt valmistuvassa työssä tarkastelu rinnakkain työ- ja päivätoiminnan tilojen kanssa. Aiemmassa asumispalveluselvityksessä todettiin, että yhteensä 17 yksikköä eivät täytenä nykyisiä asumisen vaatimuksia. Asumispalveluissa on arvioitu tilojen tiivistämismahdollisuuksia nykyisestä 42 yksiköstä 37 yksikköön. Lisäksi tilojen uudistamistarpeita on asetettu kiireellisyysjärjestykseen tilojen kunnon sekä toiminnallisuuden näkökulmasta.

Vammaissosiaalityö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaissosiaalityötä tehdään Pirkanmaalla tällä hetkellä 13 toimipisteessä, joista merkittävässä osassa työskentelee vain muutamia työntekijöitä ja osassa toimipisteitä on vain yksi vammaissosiaalityön työntekijä. Vuoden 2023 alkupuolella Pirkanmaalla oli palvelutuotannon arvion mukaan vammaispalveluissa n. 11 400 asiakasta. Asiakkaista noin puolet on Tampereella. Vammaissosiaalityöstä n. 70 % on kirjallista, puhelimitse tai verkostoyhteistyössä tapahtuvaa selvitys- ja päätöksentekotyötä ja 30 % asiakaskohtaamista. Asiakaskohtaamisista n. 80–90 % toteutetaan liikkuvana palveluna eli työntekijä tapaa asiakkaan kotona tai muussa arjen ympäristössä. Valtaosa hakemuksista tulee paperihakemuksina ja varsinaista asiakasvastaanottotyötä vammaispalvelutoimistoissa on vähän.

Vammaissosiaalityössä on käynnissä uudelleenorganisointi, joka on marraskuussa 2023 vielä kesken, ja jonka tulokset vaikuttavat tulevaisuuden palveluiden verkostoon. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena ovat riittävän kokoiset ns. lähitiimit, jotka hoitavat maantieteellisesti ja asiakasmääriltään tasaisesti jaettuja alueita. Alueet eivät ole nykyisistä alue- tai kuntarajoista riippuvaisia. Mahdollisesti perustetaan myös keskitettyjen toimintojen tiimi tai tiimejä, jotka hoitavat tiettyjä koko Pirkanmaan asiakkaita koskevia vammaissosiaalityön tehtäviä. Nämä tavoitteet on huomioitu tässä selvityksessä.

Tavoitteena on tulevaisuudessa tiivistää vammaissosiaalityön toimipisteiden määrää sekä päästä eroon yksintyöskentelystä ja epätarkoituksenmukaisista tiloista. Toiminnan näkökulmasta 13:n toimipisteen tiivistämistä seitsemään on pidetty tarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Etäisyydet sekä työntekijä- ja asiakasmäärät huomioiden on nähty selkeä tarve toimitiloille jatkossa etenkin Kangasalla, Tampereella ja Sastamalassa. Neljän muun alueellisen lähitiimin toimitilat voidaan yhteensovittaa jatkovalmistelussa muiden sosiaalipalvelujen yhteyteen sote-keskuksiin tai muiden mahdollisesti keskitettävien sosiaalipalvelujen kanssa yhteisiin tiloihin tarkoituksenmukaiseksi katsottavalla tavalla. Kehittämistoimina lisätään etäyhteyden avulla tapahtuvan asiakastyöskentelyn määrää sekä ohjataan asiakkaita asioimaan yleisen neuvonnan ja hakemusten laatimisen avustamisasioissa yleisiin palvelupiteisiin kuten esimerkiksi Kotitorille ja Lähitoreille.

Uuden vammaispalvelulain voimaantuloajaksi on ilmoitettu 1.1.2025. Voimaan tullessaan laki toisi merkittävän määrän uusia velvoitteita palvelun järjestäjälle sekä lisäksi asiakkaiden subjektiivisia oikeuksia useisiin eri palveluihin. Lain soveltamisalaan ja sisältöön voi vuoden 2024 aikana tulla tarkennuksia, jotka huomioidaan jatkovalmistelussa. Jatkovalmistelussa vammaisten asumisen, päiväaikaisen toiminnan, vammaissosiaalityön sekä vaativien erityispalvelujen kokonaisuus nivotaan yhteen VAPA 2035 -suunnitelmaksi ja syvennetään konkreettisiksi toimenpiteiksi. Tuotantotapa-analysit on tarkoituksenmukaista aloittaa vuoden 2023 taloustietojen valmistuttua.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys on pykälän liitteenä.

Ehdotus

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- merkitsee vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tiedoksi, ja
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana toimialuejohtaja Tuulikki Parikkaa.

Valiokunta keskusteli Lähitorien merkityksestä selvitykselle sekä nosti esille työntekijöiden saatavuuden haasteet. Lisäksi keskusteltiin työntekijöiden pitovoimatekijöistä. Valiokunta oli kiinnostunut selvityksen kriittisimmistä tekijöistä. Kriittisimmiksi tekijöiksi tunnistettiin työntekijöiden saatavuus, pitovoima, rekrytoinnin kilpailukyky. Lisäksi valiokunta tiedusteli, millä keinoin palveluiden nykytaso voidaan säilyttää tai tavoitella jopa entistä parempia palveluita. Vammaispalvelujen osalta tiedostettiin uudistuvan lainsäädännön haasteet mm. asiakasmäärän ennustettavuudelle tulevaisuudessa.

Päätös

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsi vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tiedoksi, ja
- antaa liitteenä olevan lausunnon aluehallitukselle.

Tiedoksi

Aluehallitus, Päivi Tryyki, Tuulikki Parikka

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 43

Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen valmiussuunnitelma

29381/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Sini Hyvönen, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, sini.hyvonen@pirha.fi

Varautumisvelvollisuudesta säädetään valmiuslain (2011/1552) 12 §:ssä. 1.1.2023 voimaan tulleen säädöksen mukaan hyvinvointialueiden tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa. Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan aluehallitus vastaa hyvinvointialueen konsernin kokonaisturvallisuuden hallinnasta, johon kuuluvat uhkiin varautuminen, normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallinta sekä niistä toipuminen.

Kokonaisvarautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin muodostuu Pirkanmaan hyvinvointialuetta koskevasta valmiussuunnitelmasta sekä tehtäväalueiden ja palvelutuotannon valmiussuunnitelmista. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelman vähimmäissisällöt on määritelty Valtioneuvoston asetuksessa Hyvinvointialueiden varautuminen sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin (STM /2023/19). Asetuksessa määritellään, että varautumisen tulee perustua valtakunnallisiin riskinarvioihin, joita täydennetään alueellisilla ja paikallisilla riskinarvioilla. Asetuksessa on määritelty myös valmiussuunnitelmien vähimmäissisältö ja määräpäivä sen laatimiselle. Määräaika hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelma laatimiselle on vuoden 2023 loppuun mennessä.

Valmiussuunnitelma käsitellään sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä 13.12.2023 ja hyvinvointialueen johtoryhmässä 19.12.2023. Aluehallitus hyväksyy suunnitelman tammikuussa 2024.

Liitteenä Soten valmiussuunnitelma valiokuntakäsittely 14.11.2023, salassa pidettävä (julkisuuslain 24 § 8-kohta) ja se on tallennettuna sähköiseen kokousjärjestelmään.

Ehdotus

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsee tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelman valmistelutilanteen, ja
- antaa mahdolliset kommentit sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmassa huomioitavista asioista.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana valmiuspäällikkö Sini Hyvöstä.

Valiokuntaa kiinnosti valmiussuunnitelman osalta, missä määrin suunnitelmaa on tehty yhteistyössä puolustusvoimien osalta. Keskustelussa tiedusteltiin myös energian ja materiaalin riittävyyttä sekä näiden asioiden osalta varautumisen kehitystä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

viimeisen vuoden aikana. Esittelyssä käytiin läpi viimeisen vuoden aikana tehtyjä toimenpiteitä asian osalta sekä todettiin varautumisen ja tietoisuuden kehittyneen. Valiokunta oli myös kiinnostunut julkisen sektorin tietojärjestelmistä ja tietoturvasta. Tietojärjestelmien, tietoturvan ja varautumisen merkitys koettiin tärkeäksi huomioida valmiussuunnitelman valmistelussa. Lisäksi valiokunta keskusteli vapaaehtoisten koordinoinnista ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä yhteistyöverkoston ylläpitämiseksi.

Päätös

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsi tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelman valmistelutilanteen, ja
- antaa kommenttina sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmassa huomioitavista asioista seuraavaa:
 - Puolustusvoimien kanssa on tärkeää tehdä yhteistyötä.
 - Valmiussuunnitelmassa huomioitava erityisesti hyvinvointialueen osalta erilaisten tietojärjestelmät, tietoturva ja varautuminen.
 - Varmistettava, että tarvittaessa liikkeelle voidaan koordinoida riittävästi vapaaehtoisia ja verkostoja ylläpidetään tämän varmistamiseksi.

Tiedoksi

Erhola Marina, Kuosmanen Taru, Rainesalo Sirpa, Hyvönen Sini

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 44

Alueellinen turvallisuussuunnitelma

29416/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Pasi Vainio, TURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ, pasi.vainio@pirha.fi

Mikko Koponen, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, mikko.koponen@pirha.fi

Liitteet

1 Alueellinen turvallisuussuunnitelma 22.11.2023

Hyvinvointialueen alueellinen turvallisuussuunnitelma on laadittu osana arjen turvallisuustyöryhmän työtä. Työryhmä on ennen kaikkea aluestrategian toimeenpano-ohjelman alatavoitteen 1.4. (Asukkailla ja henkilöstöllä vahva turvallisuuden tunne) edistämistä koordinoiva moniammatillinen ryhmä.

Alueellisella turvallisuussuunnittelulla tarkoitetaan yleisesti yhteistoimintaa, joka tähtää rikosten, häiriöiden, onnettomuuksien, tapaturmien ja niistä aiheutuvien vahinkojen vähentymiseen sekä turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen ylläpitämiseen tai parantamiseen kyseisellä alueella. Turvallisuussuunnittelun keinoin lisätään myös asukkaiden ja henkilöstön tietoa siitä, miten heidän turvallisuuttaan ja turvallisuuden tunnettaan pyritään parantamaan. Alueellinen turvallisuussuunnittelu on ennen kaikkea koordinoitua ja ennaltaehkäisevää monitoimijayhteistyötä. Alueellisen ulottuvuuden lisäksi suunnitelmassa on käsitelty myös sisäisen organisaatioturvallisuuden, riskienhallinnan sekä varautumisen teemoja kokonaisuuden ja niiden keskinäisriippuvuuksien hahmottamiseksi.

Alueellinen turvallisuustyö koostuu kuudesta tehtäväkokonaisuudesta.

- 1) Turvallisuusyhteistyö
- 2) Turvallisuussuunnittelun organisointi
- 3) Tilannekuva
- 4) Asukkaiden ja henkilökunnan kuuleminen
- 5) Viestintä
- 6) Alueellinen arjen turvallisuuden yhteistyöalusta

Lisäksi alueellinen turvallisuustyö pohjaa 10 yhteistyön painopistealueeseen, joita edistetään yhdessä keskeisten kumppanien kanssa.

- 1) Ankkuritoiminnan kehittäminen ja laajentaminen
- 2) Lasten ja nuorten turvallisuuskoulutus
- 3) Elämän kriisit
- 4) Syrjäytymisen estäminen
- 5) Päihteiden käytön vähentäminen
- 6) Väkivallan vähentäminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

7) Tietoturvan ja -suojan parantaminen

8) Häiriötilanteisiin varautuminen

9) Erityisryhmien turvallisuus

10) Henkilöstön turvallisuus ja turvallisuuden kokemus työssä sekä palveluiden turvallisuus.

Alueellinen turvallisuussuunnitelma hyväksyttiin konsernipalveluiden johtoryhmässä 22.11. Johtoryhmä piti kokonaisuutta hyvänä ja seuraavaksi suunnitelma viedään hyvinvointialueen johtoryhmän ja edelleen aluehallituksen käsiteltäväksi.

Luonnos alueellisesta turvallisuussuunnitelmasta on liitteenä.

Ehdotus

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsee tiedoksi alueellisen turvallisuussuunnitelman.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntija suunnittelupäällikkö Mikko Koposta.

Valiokunnan keskustelussa nousi esille varautumisviestintä hyvinvointialueen asukkaille. Varautumisviestintää toivottiin suunnattavan alueen asukkaille perusasioista, kuten 72 tunnin varautumisesta. Lisäksi keskustelussa kiinnitettiin huomiota Pirkanmaan hyvinvointialueen turvallisuusbrändin luomiseen ja korostettiin, että pelastustoimi tulee pitää tässä tiivistä mukana. Pelastustoimella on jo asukkaiden näkökulmasta vahva luottamus ja jo tehty työ on tärkeää huomioida.

likka Jäntti, Hanna-Maria Grann ja Johanna Peltonen poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Päätös

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsi tiedoksi alueellisen turvallisuussuunnitelman.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 45

Valiokuntien käsikirja

24853/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Nella Lehtinen, VALIOKUNTAKOORDINAATTORI, nella.lehtinen@pirha.fi

Liitteet

1 Valiokuntien käsikirja luonnos

Pirkanmaan hyvinvointialueen valiokuntatyön perusteet, valiokuntien tehtävät, työnjaon sekä menettelytavat määritellään aluevaltuuston hyväksymässä valiokuntien työjärjestyksessä. Lisäksi se määrittää valiokuntien toimintaa suhteessa aluehallituksen ja aluevaltuuston päätöksentekoon.

Valiokuntatyöskentelyä on kehitetty vuoden 2023 aikana ja osana tätä kehittämistyötä on valmisteltu valiokuntien työskentelyn tueksi valiokuntien käsikirjaa. Käsikirjan tarkoituksena on täydentää valiokuntien työjärjestystä ja tarkentaa kokoustyöskentelyn käytäntöjä. Lisäksi käsikirjassa kuvataan valiokuntatyön eri prosesseja valiokuntien keskeisimpien käsittelyprosessien eli kannanottojen, lausuntojen sekä mietintöjen osalta. Käsikirja sisältää myös valiokuntien puheenjohtajakollegion linjaukset valiokuntatyöskentelystä. Käsikirjan on tarkoitus toimia puheenjohtajien, vastuuviranhaltijoiden sekä sihteerien tukena. Luonnos valiokuntien käsikirjasta on liitteenä.

Käsikirja on työjärjestystä joustavampi niin, että sen päivittäminen tehdään puheenjohtajakollegion linjausten pohjalta. Käsikirjan luonnosta esiteltiin puheenjohtajakollegiolle kokouksessa 11.10.2023 ja käsikirja päätettiin lähettää valiokuntiin käsiteltäväksi ja kommenteille.

Ehdotus

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- keskustelee valiokuntien käsikirjan luonnoksesta ja
- antaa kommenttinsa valiokuntien käsikirjasta valiokuntien puheenjohtajakollegiolle.

Kokouskäsitely

Valiokuntakoordinaattori Nella Lehtinen esitteli valiokuntien käsikirjan luonnosta.

Päätös

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- keskusteli valiokuntien käsikirjan luonnoksesta ja
- totesi, että se suhtautuu positiivisesti valiokuntien käsikirjan luonnokseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 46

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

- 1 Valiokuntien työjärjestys voimassa 6.11.2023 alkaen
- 2 Pöytäkirjan ote Aluevaltuusto 04.12.2023 § 147

- Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnan talouden toteuma 1-10/2023, oheismateriaali
- Aluevaltuustossa 6.11.2023 § 123 hyväksytty valiokuntien päivitetty työjärjestys, liite
- Aluevaltuuston päätös 4.12.2023 § 147 jäsenen vaihtuminen hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnassa

Ehdotus

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat

Päätös

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

- merkitsi tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§39, §40, §41, §42, §43, §44, §45, §46

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).